

JĘZYK POLSKI W KL. IV-VIII

CEL PRZEDMIOTOWEGO OCENIANIA

Ocenianie ma na celu monitorowanie rozwoju ucznia, w tym:

- pomoc uczniowi w rozpatrywaniu i rozumieniu swoich mocnych i słabych stron,
- ukierunkowanie i motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- przekazanie uczniowi informacji o jego postępach,
- przekazanie rodzicom/opiekunom informacji o postępach ucznia,
- przekazanie nauczycielowi informacji o efektywności jego nauczania, właściwym doborze materiałów, metod i sposobów nauczania,
- przygotowanie do egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych.

OGÓLNE ZASADY OCENIANIA

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o zakresie wymagań z języka polskiego oraz o sposobie i zasadach oceniania.
2. Ocenę są jawne dla uczniów i rodziców/prawnych opiekunów.
3. Wszystkie prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe. Jeżeli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, musi napisać pracę w terminie późniejszym, wyznaczonym przez nauczyciela.
4. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie.
5. Spisywanie (ściąganie) podczas prac klasowych skutkuje oceną niedostateczną oraz jest jednoznaczne z zakończeniem pracy.
6. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną.
7. Brak odpowiednich materiałów potrzebnych na lekcję traktowany jest jako nieprzygotowanie do lekcji.
8. Dwa razy w semestrze uczeń ma prawo zgłosić brak przygotowania do lekcji bez żadnych sankcji. Fakt ten zostaje odnotowany w dzienniku za pomocą symbolu NP. Każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną. Prawo to nie dotyczy lekcji, na których ma odbyć się zapowiadana forma sprawdzenia umiejętności.
9. Nie ocenia się ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole. Okres ten trwa od dnia do 7 dni (w zależności od długości absencji).
10. Uczeń po każdej nieobecności jest zobowiązany do uzupełnienia braków w zeszytach, zeszytach ćwiczeń oraz innych pracach wskazanych przez nauczyciela.
11. Rodzic w obecności nauczyciela ma prawo wglądu do prac pisemnych swojego dziecka. Prace pisemne przechowywane są do 31 sierpnia na terenie szkoły.
12. Forma i sposób informowania o postępach i zagrożeniach uczniów jest zgodna z wytycznymi zawartymi w Statucie Szkoły.

OBSZARY PODLEGAJĄCE OCENIANIU

- wiedza;
- umiejętności ucznia wynikające z posiadanej wiedzy;
- praca samodzielna;
- praca w grupie;
- aktywność;
- zaangażowanie;
- odrabianie zadań domowych;
- samokształcenie;
- wykonywanie dodatkowych zadań.

FORMY SPRAWDZANIA POZIOMU OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Na lekcjach języka polskiego przyjmuje się następujące formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów:

1. **Test diagnostyczny (diagnoza)** – rozumiany jako obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnego rodzaju zadań, ćwiczeń itp., w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności dla opracowania dalszej drogi postępowania.
 - a. Nauczyciel przeprowadza w zależności od potrzeb w ciągu całego cyklu kształcenia.
 - b. Jest zapowiadany co najmniej tydzień wcześniej, z jednoczesnym określeniem przez nauczyciela czasu trwania i zakresu materiału.
 - c. Wyniki tekstu diagnostycznego „na wejście” stanowią jedynie diagnozę wiedzy i umiejętności ucznia i nie są podstawą do wystawienia stopnia bieżącego.
 - d. Wyniki pozostałych testów diagnostycznych mogą być przeliczane na ocenę bieżącą, wpisywaną do dziennika.
2. **Sprawdziany** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów, przeprowadzane w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów z danej partii materiału.
 - a. Sprawdziany mogą zostać zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne.
 - b. Obejmują co najmniej jeden dział programowy.
 - c. Poprzedzone są lekcją powtórzeniową.
 - d. Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel podaje informacje dotyczące zakresu, celu, formy i terminu pracy.
 - e. Zapowiedziany sprawdzian wpisywany jest do dziennika elektronicznego.
 - f. Uczeń, który opuścił sprawdzian musi go napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Nie dotrzymanie tego terminu skutkuje oceną niedostateczną.
3. **Prace klasowe** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne formy wypowiedzi, przeprowadzone w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie umiejętności komponowania tekstów własnych zgodnie z określonymi warunkami.
 - a. Prace klasowe są zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne.
 - b. Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel nie podaje tematów wypracowań.
 - c. Zapowiedziana praca klasowa wpisywana jest do dziennika elektronicznego.
 - d. Uczeń, który opuścił pisemną pracę klasową, musi ją napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Nie dotrzymanie tego terminu skutkuje oceną niedostateczną.
4. **Kartkówki** – rozumiane jako krótkie prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów, obejmujące maksymalnie materiał z trzech ostatnich tematów lub z tematu bieżącego.
 - a. Kartkówki trwają nie dłużej niż 15 minut.
 - b. Nie muszą być zapowiadane z wyprzedzeniem.
 - c. Nie podlegają poprawie, ewentualnie poprawa następuje po uzgodnieniu sposobu i terminu z nauczycielem.
 - d. Jeżeli uczeń jest nieobecny w terminie, w którym została przeprowadzona kartkówka może napisać ją w innym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

5. **Odpowiedź ustna** – rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytania skierowane do niego przez nauczyciela.
 - a. Oceniając na stopień odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę zawartość rzeczową, dobór środków językowych, sposób prezentacji, umiejętność formułowania myśli i argumentacji.
 - b. Krótkie odpowiedzi uczniów oraz merytoryczna aktywność na lekcji nie podlega ocenie cyfrowej, ale jest odnotowywana jako plus.
6. **Zadanie domowe** – rozumiane jako wszystkie formy pisemne, ustne lub inne, zadane przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu.
 - a. Uczeń ma obowiązek wykonywać zadania domowe systematycznie.
 - b. W ciągu semestru uczeń ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia braku pracy domowej. Fakt ten odnotowywany jest w dzienniku. Każdy kolejny brak zadania domowego skutkuje oceną niedostateczną.
 - c. Zgłoszenie braku pracy domowej powinno nastąpić na początku lekcji, jeszcze przed sprawdzaniem prac przez nauczyciela. Jeśli uczeń nie zgłosi braku zadania, a podczas sprawdzania wykaże jego brak, otrzymuje ocenę niedostateczną.
 - d. Każdy brak zadania domowego uczeń ma obowiązek uzupełnić i na polecenie nauczyciela okazać do wglądu.
 - e. W przypadku dłuższych form pisemnych zadania domowego (np. wypracowanie) uczeń ma obowiązek oddać pracę w wyznaczonym terminie. Po upływie wyznaczonego terminu prace nie będą przyjmowane i będą skutkowały oceną niedostateczną.
 - f. Nauczyciel w ocenie zadania domowego kieruje się kryteriami dostosowanymi do formy zadania domowego.
7. **Aktywność na lekcji** – rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu, zadań itp. podczas zajęć.
 - a. Oceniana jest za pomocą znaków +.
 - b. Pięć uzyskanych plusów skutkuje oceną bardzo dobrą.
8. **Zeszyt i zeszyt ćwiczeń** – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji, wykonują ćwiczenia i odrabiają prace domowe.
 - a. Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnienia ww. zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.
 - b. Sprawdzane są 1 raz w semestrze i podlegają ocenie.
 - c. Nauczyciel ma prawo zażądać od ucznia zeszytu i zeszytu ćwiczeń do sprawdzenia w każdej chwili.
9. **Znajomość lektur** – rozumiana jako wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.
 - a. Formy sprawdzania znajomości lektur mogą przybierać różne formy pisemne oraz ustne.
 - b. W zależności od formy sprawdzenia stosuje się odpowiednie kryteria oceniania.
 - c. Każdy uczeń musi wykazać się znajomością lektur obowiązkowych, zgodnych z wytycznymi podstawy programowej dla każdego etapu edukacyjnego.
 - d. Na każdy rok szkolny oprócz lektur obowiązkowych przypadają co najmniej dwie lektury uzupełniające. Zakres ich znajomości będzie sprawdzany tak, jak w przypadku lektur obowiązkowych.

- e. Ocena niedostateczna z lektury może zostać poprawiona zgodnie z warunkami poprawy wykazanymi w PZO oraz Statucie Szkoły.

10. **Recytacja tekstów poetyckich i prozy.**

11. **Dyktanda.**

12. **Inne formy pracy ucznia, tj. projekty, udział w konkursach i inscenizacjach.**

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA OCENIANIA FORM WYPOWIEDZI PISEMNYCH

1. Nauczyciel przy sprawdzaniu prac pisemnych zobowiązany jest do opatrzenia oceny cyfrowej komentarzem słownym, który wyjaśni ocenę, podkreśli zalety pracy i będzie informował o elementach, nad którymi uczeń musi popracować.
2. Każda forma wypowiedzi jest oceniana według innych kryteriów, zależnych od formy wypowiedzi. Kryteria te każdorazowo nanoszone są na pracę uczniów.
3. W większości prac pisemnych przyjmuje się następujące kryteria oceny:
 - a. Realizacja tematu wypowiedzi (temat) – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, wypowiedź jest w całości na temat. **Jeżeli praca jest nie na temat uczeń otrzymuje 0 punktów, co skutkuje oceną niedostateczną.**
 - b. Charakterystyczne cechy wypowiedzi – pojawienie się obowiązkowych elementów dla danej formy, konsekwencja wypowiedzi, logiczność zdarzeń, argumentacja wnikliwa, poparta przykładami.
 - c. Kompozycja tekstu – zgodna z formą wskazaną w poleceniu, logiczność, spójność wypowiedzi, wyodrębnienie akapitów.
 - d. Poprawność językowa.
 - e. Ortografia.
 - f. Interpunkcja.
 - g. Estetyka – stosowanie akapitów, marginesów, przejrzystość pracy.

W każdym z podanych kryteriów uczeń otrzymuje punkty, a suma tych punktów przekłada się na ocenę, zgodną z PO, WO i Statutem Szkoły.

treść	0-3 pkt
budowa	0-2 pkt
język i styl (dopuszczalne 2 błędy)	0-2 pkt
zapis (ortografia- dopuszczalne 2 błędy), interpunkcja- dopuszczalne 3 błędy, estetyka)	0-3 pkt

Klasy VII-VIII

realizacja tematu	0-2 pkt
elementy retoryczne lub twórcze	0-5 pkt
kompetencje literackie i kulturowe	0-2 pkt
kompozycja tekstu	0-2 pkt
styl	0-2 pkt
język (dopuszczalne max. 9 błędów przy szerokim zakresie środków językowych)	0-4 pkt
ortografia (dopuszczalne 3 błędy)	0-2 pkt
interpunkcja (dopuszczalne 5 błędów)	0-1 pkt

4. **W przypadku, gdy praca ucznia jest nieczytelna lub nie zawiera wymaganej minimalnej ilości słów, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.**

SPOSÓB OCENIANIA PRAC PISEMNYCH

1. Zgodnie z WO i Statutem Szkoły ocenę ze sprawdzianów ustala się według skali procentowej:
100% - 98% ocena celująca
97% - 90% ocena bardzo dobra
89% - 75% ocena dobra
74% - 50% ocena dostateczna
49% - 30% ocena dopuszczająca
29% - 0% ocena niedostateczna
2. W przypadku innych form sprawdzania osiągnięć uczniów dopuszczalne są inne wielkości, w zależności od stopnia trudności pracy i innych czynników. W takim przypadku nauczyciel każdorazowo informuje uczniów o sposobie oceniania i kryteriach ocen.
3. Wszystkie oceny dokumentowane są na bieżąco na pracach uczniów oraz za pomocą wpisu do dziennika w odpowiedniej rubryce, która informuje za co została postawiona dana ocena.

KRYTERIA OCENY DYKTAND

Ocena	Liczba błędów
Celująca	1-2 błędy interpunkcyjne
Bardzo dobra	1 błąd ort. drugorzędny
Dobra	1-2 błędy pierwszorzędne
Dostateczna	2-4 błędy
Dopuszczająca	5-6 błędów
Niedostateczna	7 i więcej błędów

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI USTNYCH

1. Recytacja
Oceniane są:
 - pamięciowe opanowanie tekstu;
 - interpretacja;
 - poprawność dykcji;
 - właściwa intonacja i akcentowanie;
 - postawa, zachowanie recytatora.
2. Prezentacja indywidualna
Oceniane są:
 - pamięciowe opanowanie tekstu;
 - interpretacja;
 - poprawność językowa;
 - poprawność artykulacyjna i dykcji;
 - postawa (kontakt wzrokowy ze słuchaczem, oszczędna gestykulacja i mimika);
 - właściwe tempo mówienia.
3. Czytanie

Oceniane są:

- głośne, płynne czytanie tekstu;
- zwracanie uwagi na właściwą intonację, przestankowanie;
- rozumienie tekstu czytanego cicho;
- czytanie w celu wyszukania informacji.

SKALA OCEN

1. Zgodnie ze Statutem Szkoły na lekcjach języka polskiego stosuje się skalę ocen od 1 do 6.
2. Oceny z języka polskiego są ocenami ważonymi.
3. Wagi poszczególnych działań na języku polskim uzależnione są od formy pracy. Ustalone są w skali od 1 do 5, gdzie:

WAGA	DZIAŁANIA
1	zadanie domowe (krótsze), praca na lekcji, zeszyt, praca w grupach, aktywność
2	recytacja, wypracowanie domowe, odpowiedź ustna
3	projekt, kartkówka, test wyboru, dyktando z lukami do uzupełnienia
5	sprawdziany, prace klasowe, dyktanda (ze słuchu)

4. Inne, nieuwzględnione działania z języka polskiego, podlegające ocenie, będą miały ustalane wagi na bieżąco, w założeniu proporcjonalności działania do działań wymienionych w tabeli w punkcie 3.

OGÓLNE WARUNKI POPRAWY UZYSKANYCH OCEN

1. Poprawie podlegają oceny z następujących form sprawdzania:
 - a. prace klasowe,
 - b. sprawdziany,
 - c. znajomość lektur,
 - d. recytacja,
 - e. zadania domowe.
2. Uczeń ma prawo do poprawy oceny, jeśli otrzymał ocenę niedostateczną, dopuszczającą lub dostateczną. Oceny powyżej stopnia dostatecznego nie mogą być poprawiane.
3. Poprawa każdej oceny jest dobrowolna i odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni od oddania prac. Poprawa może nastąpić tylko jeden raz.
Ocena poprawiona wpisywana jest do dziennika na zasadach zgodnych ze Statutem.

OCENA ŚRÓDROCZNA ORAZ OCENA ROCZNA

1. Na ocenę semestralną z języka polskiego składają się oceny bieżące z różnych form aktywności ucznia.
2. Na ocenę roczną z języka polskiego składa się ocena semestralna oraz oceny bieżące różnych form aktywności ucznia.
3. Ocena śródroczna i roczna nie są średnimi matematycznymi ocen cząstkowych.
4. Przy wystawianiu ocen śródrocznych i rocznych, oprócz ocen bieżących, brane jest pod uwagę także zaangażowanie ucznia, jego indywidualne predyspozycje, aktywność pozalekcyjną, stosunek do przedmiotu i języka polskiego.
6. Szczegółowe warunki poprawiania ocen semestralnych i rocznych znajdują się w Statucie Szkoły.
7. Wobec ucznia nieklasyfikowanego oraz ucznia, który w wyniku klasyfikacji otrzymał ocenę niedostateczną stosuje się procedury opisane w Statucie Szkoły.

KRYTERIA OCENIA UCZNIÓW Z DYSFUNKCJAMI

1. Biorąc pod uwagę różne dysfunkcje nauczyciel w ocenie pracy ucznia powinien brać pod uwagę charakter jego dysfunkcji i dostosować do niej wymagania.
2. Uczniom posiadającym odpowiednie orzeczenia i opinie z PPP i uczniom, dla których zaleca się dostosowanie materiału do ich indywidualnych potrzeb obniżane są wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami tej poradni i wówczas punktację i oceny dostosowuje się do nich indywidualnie.

KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘĆ DYDAKTYCZNYCH

1. **Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:**
 - a. opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b. samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
 - c. czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
 - e. aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
 - f. z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
 - g. tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
 - h. odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
 - i. wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
 - j. współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
 - k. wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.
2. **Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:**
 - a. opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b. samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,

- c. czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
 - d. posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
 - e. aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
 - f. bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
 - g. tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
 - h. aktywnie uczestniczy w lekcjach,
 - i. wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.
3. **Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:**
- a. w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b. samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
 - c. czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
 - d. w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
 - e. bierze czynny udział w lekcji,
 - f. wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.
4. **Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:**
- a. częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b. samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
 - c. odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
 - d. w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
 - e. wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
 - f. niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
 - g. rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
 - h. wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.
5. **Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:**
- a. opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b. większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
 - c. czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
 - d. ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
 - e. nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
 - f. w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,

- g. nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- h. pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- i. często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

6. **Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- a. nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- b. ma kłopoty z techniką czytania,
- c. nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- d. nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- e. wykazuje się niechęcią do nauki,
- f. zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- g. nie angażuje się w pracę grupy.

UWAGI KOŃCOWE

- 1. Przedmiotowe Zasady Oceniania z języka polskiego podlegają ewaluacji. O każdej zmianie w dokumencie nauczyciel informuje uczniów oraz rodziców w dogodnej dla siebie formie.
- 2. Do spraw nieuregulowanych PO stosuje się przepisy zgodne ze Statutem Szkoły.
- 3. Dokument Przedmiotowego Oceniania dostępny jest u nauczyciela prowadzącego przedmiot oraz na stronie internetowej szkoły.
- 4. Każdorazowo uczeń oraz rodzic może poprosić o wyjaśnienie niezrozumiałych kwestii Przedmiotowego Oceniania.